

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

29 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Boico Victor,

a examinat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Balaban Sergiu în numele inculpatului, împotriva sentinței Judecătorei Bălți, sediul central, din 12 martie 2019 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 29 mai 2019, în cauza penală în privința lui

Rudeanu Dorin XXXXX, născut la
XXXXX.

Termenul de examinare:

prima instanță: 15.02.2019 – 12.03.2019

instanța de apel: 17.04.2019 – 29.05.2019

instanța de recurs: 01.08.2019 – 29.01.2020

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Bălți (sediul central) din 12 martie 2019, *examinând cauza pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală*, Rudeanu Dorin a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, fiind-ii aplicată pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 600 unități convenționale.

A fost respinsă solicitarea acuzatorului de stat cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată din contul inculpatului.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat în fapt că:

Rudeanu Dorin, la data de XXXXX, dându-și seama de consecințele care pot surveni în rezultatul consumului de alcool, a servit băuturi spirtoase, după ce, aflându-se la volanul autoturismului de model „XXXXX” cu numărul de înmatriculare XXXXX și deplasându-se pe str. XXXXX, mun. Bălți, neadecvat, având o traiectorie neuniformă de deplasare, aproximativ la ora XXXXXa fost stopat de către colaboratorii Regimentului de Patrulare Nord al Inspectoratului Național de Patrulare. În cadrul discuției cu Rudeanu Dorin acesta avea o vorbire neclară, la întrebările colaboratorilor de poliție reacționa încetinit, neadecvat, din cavitatea bucală se simțea un miros puternic de alcool, ca rezultat a fost supus testării cu alcooltestul „Drager”, în urma căruia s-a constatat că concentrația de alcool, pur în aerul expirat de

Rudeanu Dorin, este de 0.33 mg/l, cantitatea care conform Hotărârii Guvernului nr. 296 din 16.04.2009, cu modificările ulterioare și conform art. 134¹² Cod penal se atribuie la stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, după ce el a fost escortat la Spitalul municipal Bălți unde de la el au fost prelevate probe biologice de sânge pentru examinarea toxicologică. Rudeanu Dorin s-a aflat în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat în momentul conducerii mijlocului de transport. Totodată, de la el au fost recoltate probe biologice de sânge pentru examinare toxicologică și în conformitate cu raportul de expertiză judiciară nr. XXXXX/ XXXXX din XXXXX, s-a stabilit că în sângele prelevat de la Rudeanu Dorin s-a depistat alcool etilic în cantitate de 1,31 % echivalent a 1,33 g/l, care conform alin. 3 art. 134¹² Cod penal, se atribuie la stare de ebrietate cu grad avansat. La fel, s-a constatat prin extrasul din eData Systems că Rudeanu Dorin nu deține permis de conducere.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

- procurorul Belinschi Vitalie, prin care a solicitat casarea sentinței în partea cheltuielilor judiciare cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care să fie încasate din contul inculpatului în beneficiul statului cheltuielile judiciare suportate pentru efectuarea expertizei judiciare în sumă de 825 lei.

- avocatul Balaban Sergiu în numele inculpatului prin care a solicitat casarea sentinței, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță cu stabilirea pedepsei sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale.

3.1. În motivarea apelului avocatul a menționat că:

- nu s-a luat în considerare starea socială, materială, familială a inculpatului, comportamentul de după săvârșirea infracțiunii, de asemenea instanța de judecată nu a apreciat corect gravitatea infracțiunii sau impactul infracțiunii, raportul între gravitatea infracțiunii și corespunderea cu pedeapsa stabilită;

- potrivit adeverinței nr. 108 din XXXXX, eliberate de Primăria comunei XXXXX, Rudeanu Dorin locuiește într-o familie cu următoarea componență: XXXXX Ana a.n.1976, mama; XXXXX Doina a.n.2002, sora lui Rudeanu Dorin și elevă în clasa X-a la liceul XXXXX din XXXXX;

- potrivit caracteristicii eliberate de Primăria comunei XXXXX, înregistrate cu nr. 107 din XXXXX, Rudeanu Dorin a crescut într-o familie normală, locuiește împreună cu mama și sora mai mică, este unicul întreținător al familiei, participă activ la întreținerea familiei, inclusiv la educația surorii. Are studii medii, din partea administrației publice locale și a altor instituții nu au parvenit plângeri în adresa lui Rudeanu Dorin. A crescut fără tată din anul 2008, care a decedat la XXXXX în federația Rusă, potrivit certificatului de deces nr. XXXXX eliberat de OSC Sîngerei;

- potrivit Patentei seria 62 Nr. 1800090213 eliberată la 29.05.2018 de Federația Rusă, Rudeanu Dorin practică în Federația Rusă, regiunea Reazani activitate de muncă „lucrări auxiliare”;

- inculpatul nu are antecedente penale sau contravenționale. În rezultatul infracțiunii nu au fost cauzate prejudicii. Se căiește în cele comise. Totodată, are necesitate de permis de conducere pentru a putea contribui mai activ la întreținerea familiei, a activa peste hotarele țării în calitate de conducător auto pe viitor;

- cererea de stabilire a circumstanțelor excepționale a cauzei și aplicare a prevederilor art. 79 alin. (1) Cod penal în opinia apelantului constă în faptul că după decesul tatălui inculpatului, familia acestuia alcătuită din 3 membri, este la întreținerea inculpatului;

- pedeapsa aplicată inculpatului se răsfrânge și asupra membrilor familiei sale.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 29 mai 2019, a apelul avocatului Sergiu Balaban fost respins ca neîntemeiat.

Apelul procurorului a fost admis, casată sentința, rejudecată cauza cu pronunțarea unei noi hotărâri în latura cheltuielilor judiciare, prin care a fost dispusă încasarea din contul inculpatului Rudeanu Dorin în beneficiu statului a sumei de 825 lei cu titlu de cheltuieli pentru efectuarea expertizei judiciare medico-legale.

4.1. În motivarea deciziei, instanța de apel a constatat că, prima instanță a emis o sentință legală și întemeiată, apreciind fiecare probă din punctul de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punctul de vedere al coroborării lor, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală.

Astfel instanța de apel a notat că, pedeapsa stabilită inculpatului Rudeanu Dorin este adecvată celor săvârșite și efectivă pentru reeducarea și corijarea lui. Judecând cauza în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, prima instanță corect și în corespundere cu prevederile alin. (8) al normei menționate, a redus limitele de pedeapsă prevăzute la art. 264¹ alin. (4) Cod penal, fără a aplica prevederile art. 79 Cod penal, deoarece în cadrul acestei cauze nu au fost stabilite circumstanțe excepționale pentru aplicarea acestei norme. Prima instanță la individualizarea pedepsei a ținut cont de circumstanțele cauzei, de personalitatea inculpatului, de recunoașterea vinovăției și căința sinceră, la fel de procedura de examinare, pentru ce și a fost redus termenul de pedeapsă și alte temeuri de a reduce termenul de pedeapsă nu au fost stabilite.

Referitor la apelul procurorului, instanța de apel a apreciat argumentele expuse în acesta ca fiind întemeiate, menționând că art. 227 Cod de procedură penală, urmează a fi interpretat ținând cont de modificările operate prin Legea nr. 316 din 22 decembrie 2017, în vigoare din 09 februarie 2018. Prin legea respectivă a fost exclus art. 143 alin. (2) Codul de procedură penală, care prevedea că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin.(1) se face din contul bugetului de stat. Prin urmare, voința legiuitorului a fost îndreptată spre obligarea condamnaților de a achita cheltuielile de

efectuare a expertizelor. Astfel, scutirea condamnaților de la plata acestor sume urmează să reprezinte excepția, dar nu regulă.

5. Decizia instanței de apel din 29 mai 2019, este atacată în termen, cu recurs ordinar de către avocatul Balaban Sergiu în numele inculpatului, prin care solicită casarea deciziei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie admisă integral cererea de apel declarată de către avocatul Balaban Sergiu în interesele inculpatului, casată parțial sentința cu stabilirea unei pedepse sub limita pedepsei stabilite de art. 264¹ alin. (1) Cod penal, în condițiile art. 79 alin. (1) și (1¹) Cod penal și art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, de 500 unități convenționale.

5.1. În motivarea recursului avocatul Balaban Sergiu în numele inculpatului menționează că:

- decizia instanței de apel a fost luată fără a se lua în considerare circumstanțele de fapt și de drept care au fost invocate de partea apărării la solicitarea de a fi aplicate prevederile art. 79 Cod penal;

- hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția;

- nu s-a luat în considerare starea socială, materială, familială a inculpatului, comportamentul de după săvârșirea infracțiunii;

- inculpatul deja s-a corectat și acesta este convins că nu va mai săvârși alte fapte social periculoase în viitor, fapt demonstrat prin lipsa altor fapte social periculoase atât până la condamnare și conștientizarea faptei social periculoase săvârșite;

- referitor la încasarea cheltuielilor judiciare invocă faptul că instanța de apel a admis o eroare, deoarece conform Legii Nr. 68 din 14.04.2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, la art. 75 este menționat că *plata pentru serviciile de efectuare a expertizei judiciare, în cauzele penale, este suportată de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat*. Astfel, consideră că aceste cheltuieli judiciare sunt în sarcina statului, iar condamnatul Rudeanu Dorin urmează a fi exonerat de obligația de a le achita.

6. Referință asupra recursului declarat, nu a fost depusă.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar din speță în raport cu materialele cauzei și argumentele prezentate, Colegiul penal concluzionează asupra inadmisibilității acestuia, din considerentele ce urmează.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților, iar la rândul său art. 427 alin. (1) Cod de

procedură penală prevede că, hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Potrivit practicii judiciare constante, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial.

Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din analiza recursului ordinar declarat de către partea apărării, Colegiul penal a stabilit că recurentul indică în calitate de temei pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și anume că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, însă solicitările recurentului fiind motivate sub aspectul că pedeapsa aplicată este prea aspră, astfel că acestea se încadrează, de fapt, în temeiul de drept prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală și anume că: *au fost aplicate pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Analizând decizia instanței de apel, în raport cu argumentele recursului, Colegiul penal constată, că astfel de eroare de drept nu și-a găsit confirmarea la examinarea recursului declarat, deoarece aceleași argumente au fost invocate și în cererea de apel și asupra lor instanța de apel s-a expus în mod motivat, soluție pe care instanța de recurs ordinar o susține și reiterarea căreia nu o consideră necesară.

În acest sens Colegiul penal menționează că, potrivit prevederilor art. 7 Cod penal, la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele atenuante și agravante.

Potrivit prevederilor art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și, respectiv, are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

În conformitate cu art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovată de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele atenuante și agravante, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. O pedeapsă mai aspră din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Conform sentinței, menținută în latura pedepsei prin decizia instanței de apel, inculpatul a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza

art. 264¹ alin. (4) Cod penal, adică *conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, care nu deține permis de conducere*, a cărui sancțiune prevede pedeapsă cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore sau cu închisoare de până la 1 an.

La acest capitol Colegiul penal constată că prima instanță corect a reținut iar instanța de apel corect a menținut faptul că inculpatul a comis pentru prima oară o infracțiune ușoară, este caracterizat pozitiv la locul de trai, de la 12 ani a crescut fără tată, este unicul întreținător al familiei sale, toate aceste circumstanțe au permis primei instanțe de a le încadra în circumstanță excepțională în sensul prevederilor art. 79 Cod penal, cu stabilirea unei pedepse mai blânde decât pedeapsa prevăzută de art. 264¹ alin. (4) Cod penal.

Totodată, Colegiul atestă că instanța de apel corect a statuat, că pedeapsa a fost stabilită de către prima instanță, ținând cont de faptul că examinarea cauzei a avut loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală conform procedurii prevăzute de art. 364/1 Cod de procedura penală, prin urmare, inculpatul a beneficiat și de reducerea pedepsei.

Argumentele recurentului în sensul asprimii pedepsei aplicate inculpatului nu au nici o fundamentare întrucât instanțele de fond au aplicat mijloacele legale posibile de reducere a pedepsei.

Astfel, Colegiul penal consideră, că instanțele de fond, individualizând pedeapsa inculpatului au ținut cont de prevederile legale expuse supra și au motivat aplicarea față de inculpat a pedepsei cu amendă, în baza tuturor circumstanțelor constatate în speță determinante pentru stabilirea pedepsei.

În contextul celor expuse mai sus, Colegiul penal reține că, la stabilirea pedepsei inculpatului Rudeanu Dorin pentru infracțiunea comisă prima instanță și cea de apel nu au comis erori de drept, pedeapsa aplicată fiind corect individualizată, deoarece la stabilirea acesteia au fost respectate exigențele legii, iar argumentele recursului în acest sens sunt neîntemeiate, iar temeiul prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, nu și-a găsit confirmare.

Cu referire la dezacordul recurentului în partea dispunerii de către instanța de apel a încasării cheltuielilor judiciare din contul inculpatului, Colegiul penal susține această soluție întrucât potrivit art. 229 alin. (2) Cod de procedură, încasarea cheltuielilor de efectuare a expertizei este un drept discreționar al instanței.

Norma respectivă se aplică ținând cont de modificările operate prin Legea nr. 316 din 22.12.2017, în vigoare la 09.02.2018, prin care a fost exclus alin. (2) art. 143 Cod de procedură penală, care prevedea că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) al normei respective, se face din contul bugetului de stat.

Prin urmare, voința legiuitorului a fost îndreptată spre analizarea și soluționarea în fiecare caz concret atât a identificării subiectului compensării cât și a obiectului cheltuielilor judiciare suportate în cauze penale.

Astfel, ținând cont de faptul că expertiza judiciară a fost efectuată la XXXXX, adică după modificările operate de legiuitor la prevederile art. 143 Cod de procedură penală, instanța de apel corect a dat deplină eficiență prevederilor art. 229 alin. (2) Cod de procedură penală, care acordă posibilitatea instanțelor de a obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare.

Generalizând cele expuse supra, Colegiul penal constată că în speța dedusă judecării nu au fost identificate temeuri legale de a interveni în soluția instanței de apel, întrucât aceasta este legală și motivată iar recursul ordinar declarat de către avocatul Balaban Sergiu în numele inculpatului, vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Balaban Sergiu în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 29 mai 2019, în cauza penală în privința lui ***Rudeanu Dorin XXXXX***, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **13 martie 2020.**

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Boico Victor